

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 9063702X

Discursus I. De injuria, quæ Deo per Peccatum mortale infertur. Ut accurata intimorum etiam viscetum peccati mortalis anatomia fiat, ostenditur inprimis illud verè esse injuriam Dei per se, & non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51653](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51653)

DISCURSUS I.

*De Injuria, qua DEO per peccatum mortale
inferitur.*

Idem superat, quod
fasti Romani de
Nerone referunt,
quo nullum atro-
cius in terris mon-
strum sol unquam
aspexit; à quo cum propria occisa fuis-
set mater, patria flammis devastata,
totumq; Imperium innocuo sanguine
inundatū nihilominus non defuit, qui
mortuum tanquam Deum adoraret,
eisque vota & victimas, velut bono &
benefico Principi offerret, cum tamen
Tyrannus fuerit perniciosissimus. Ve-
tūm video quidpiam in mundo mul-
tò magis stupendum; peccatum sci-
licet, omnium monstrorum mon-
struosissimum, quod postquam animam
peremit, à qua generatum est; post-
quam terram infecit, in qua natum
est; postquam omnes humanas divi-
nasque leges invertit, non solum ab-
innumeris plus quam Deum ipsum
coli, sed quod amplius est, in ejus
cultum maximos impendit sumptus:
pro illo enim miseri non verentur æ-
ternis se ipsos inferorum supplicijs sa-
crificare. Optarem itaque tantas mihi
esse vires, ut abominabile hoc idolum
ab aris deturbare possē; ita ut saltem
R. P. Segneri Christ. Inst. Tom. II.

nemo ex Auditoribus meis Imposse-
rum amplius ipsi genua curvaret.
Multum veritatis efficaciam, & virtuti
confido; sed non absque attentionis
vestræ auxilio: quare vos etiam atque
etiam rogo, ut eam magis, quam un-
quam, renovetis; nec solum hodie,
sed pro omnibus de hac materia Dis-
cursibus à me habendis, Peccatum se-
cundum omnes suas partes expende-
mus. Primum quale sit in seipso; deinde
perniciososejus effectus, ut ad vivum
omnino depingamus; quid sit, hoc est,
omnium possibilium malorum maxi-
mum. Hac vice peccatum conside-
rabimus tanquam Dei Injuriam, tres
hocce malitiæ gradus in illo examina-
turi: talis injuriæ qualitatem; mo-
dum, quo inferitur; fidem, quo homo
ad illam Deo inferendam inducitur.

II. Inprimis verò, ne errore ali-
quo teneamini, necesse est à me diffe-
rentiam peccati mortalis ab alijs cul-
pis edoceri, quæ non inferunt mora-
tem animæ. Peccatum mortale igitur
est illa offensus, quæ Deus notabilis
irreverentiâ & contemptu afficitur,
aut proximo, aut sibi ipsi notabile
damnum & præjudicium inferitur.
Quare illa peccata, quæ communiter
A mor-

S. Thom.
1. 2. q. 84.
Art. 4.

mortalia vocantur, & quorum sunt septem, potius peccata capitalia appellari debent; non enim semper sunt peccata gravia, sed origines sunt, à quibus alia culpa innumerabiles scaturiunt.

III. Hoc posito, ut prudenter procedamus, necesse est, ut consilium Tobiaë ab Angelo datum sequamur. Descenderat bonus Adolescens in fluvium Tigrim, ut suos lavaret pedes, cum ecce enormis magnitudinis piscis illum devoraturus profilit: sed ne timeas, inquit Angelus Dux itineris illius, ne timeas: macte animo, manus brachijs Injicito, & in terram protracto, palpitanti que viscera eximito; quæ postea in varijs casibus velut præstantissima pharmaca erunt usui. *Tunc dixit ei Angelus: exentera hunc piscem, & cor ejus & fel, & secur repone tibi: sunt enim hæc necessaria ad medicamenta utiliter.* Hic igitur piscis in aquis absconditus, qui se loturos devoraturus invadit, peccatum est, quod voluptatum in aquis delitescens devorat incautos illos, qui absque ulla consideratione ijs se immergunt; quare extrahamus illud ex his undis in planticiem, id est, ab omni delectatione separatum expendamus; viscera ejus eximamus; hoc est non à foris insipientium Instar aspiciamus oculis; sed internam & enormem ejus penetremus malitiam; videbimus, quantum utilitatis ab hoc tam bono consilio hausturi simus.

I.

IV. Quid rei est igitur peccatum? Est injuria, quæ à creatura altissimæ

DEI Majestati inferatur: idò que est omnium miseriarum maxima, est de fornicatis abyssus absque fundo, est pelagus iniquitatis absque litore; est enim malum, quod quodammodo Deum aggreditur, honorem ejus feriens. Non existimabo vos credere, hæc à me per auxilin dicta esse; cum sint ipsissima veritas; ideòque & auctoritate & rationibus expressissimè à me confirmabuntur. Primò Theologi affirmant, peccare nihil esse aliud, quàm DEO terga vertere, fac èmque ad creaturam convertere; quod fieri non potest, quin maxima & manifestissima DEO inferatur injuria. Insuper Sacra littera communiter peccati gravitatem his contemptis terminis explicant, ita in Ezechiele cap. 5. legimus, ubi dicendum esset: Peccator infregit omnia mandata mea, dixisse DEUM: *Contempsit judicia mea.* In Ecclesiastico cap. 49. ubi dicendum esset, Peccatores omnem DEI timorem amiserunt, inquit: *Contempserunt timorem DEI.* Per Isaiam quoque 1. c. ubi dicendum esset, quòd peccatores Patri suo caelesti non obediant, ait: *filios enutrivit & exaltavit, ipsi autem spreverunt me.* Ita quoque ore Sapientis lamentatur: *despexistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis.* Eodem modo ore Sancti Pauli queritur, divitias bonitatis suæ contemni ab illis, qui post impetratam veniam de novo peccant: *divitias bonitatis ejus contemnant:* Imò his ipsis relapsibus Filium DEI tanquam rem totius Mundi abjectissimam non solum contemni, sed pedibus

Hob. 10

S. Thom.
1. 2. q. 87.
Art. 4.

Anton.
De in
dij. 50

Ezech. 5.
6.

Ezech. 49.
6.

Isa. 1. 1.

Prov. 1.
25.

Rom. 2.
23.

QUÆ DEO PER PECCATUM MORTALE INFERTUR. 3

bus conculcari. *Qui Filium Dei concu-*
caverit, & sanguinem testamenti pollutū
duxerit. In hunc modum pluribus in
 locis Sacra loquuntur Litteræ, quæ
 omnia nimis longum foret adducere.

V. Hæc ipsa veritas ratione decla-
 ratur. Fieri potest, ut aliquis legem
 humanam transgrediatur, ut tamen
 Principem à quo lata est, nullâ afficiat
 injuria: forte enim Princeps eam con-
 dendo legem, magis Subditorum
 commodi, quàm dignitatis suæ ratio-
 nem habuit, ac hic casus dari non
 potest in lege DEI, utpote quam
 transgredi non possumus, quin maxi-
 ma Divino legislatori injuria infera-
 tur, propter rationem oppositam;
 Deus etiam legem ferre non potest, cu-
 jus ipse non sit finis ultimus, & in quâ
 principaliter rationem dignitatis suæ
 divinæ personæ non habeat, quem-
 admodum clarissimè apparet in Levi-
 tico: Ubi qui condemnatur, quòd in-
 justè Proximo suum negat depositum,
 qui calumniatur; rapit, litigat, aliâ-
 que in akerius perniciem mala per-
 petrat, non quasi contemptor Proxi-
 mi, sed velut Divinæ majestatis inju-
 rius condemnatur. *Anima que pec-*
caverit, & contempto Domino nega-
verit proximo suo depositum, atque a-
lia, quæ ad longum sequuntur, reddet
omnia, &c. Ita ut omnino impossibi-
 le sit peccare, nec illo ipso tempore
 Deum injuriâ non afficere. *Per Præ-*
varicationem legis Deum inhonoras;
 inquit Spiritus Sanctus. O peccato-
 res! nolite putare, vos, dum Legem
 Divinam transgredimini, malum
 committere, comparandum joco;

tali actu Deum despicitis, à quo illa
 ipsa lex est lata: *Deum inhonoras.* Con-
 siderate ergo quàm venenata malitiæ
 viscera hoc malignum peccati mon-
 strum in se contineat! Et tamen nec-
 dum ad intimam peccati malitiam pe-
 netravimus, Et ut ita dicam, non-
 dum è pectore cor evulsimus. Non e-
 nin solum Deum peccator contemnit.
 dum peccat, sed tanquam bonum ali-
 quod creatum illum despicit, id quod
 extremè illius auget malitiam.

VI. O si modò intelligeretis, quid
 faciatis, cum peccatum committitis,
 malletis potius non esse, quàm pec-
 care! Propheta Oseas peccatorem, bi-
 lancem manu gerentem, nobis propo-
 nit. *In manu ejus statera dolosa;* quia
 cum peccatum admittitur, unâ lance
 Deus, alterâ creatura ponderatur, &
 qui peccat, practicè judicat, putri-
 dam creaturam majus esse bonum,
 quàm Deum ipsum. Potèstne in mun-
 do bilanx infidelior, injustior, detesta-
 biliorque inveniri? Quod si inveni-
 ri non poterit, quis ergo non videt,
 nulli majorem posse fieri injuriam,
 quàm eam, quæ quotidie à peccato-
 ribus Deo infertur? Solus absolutus
 contemptus esset immanis Dei inju-
 ria; quid ergo erit, si alijs compare-
 tur? Si populus aliquis contra legiti-
 mum Dominum suum exurgat, ut li-
 bertatem sibi asserat, aliquam excu-
 sationis umbram adducere potest; sed
 si jugum excutiat, non ut fruatur li-
 bertate, sed ut crudeli Tyranno se
 subjiciat, absque mensura crescit in-
 juria, quâ tali perduellione prior Do-
 minus afficitur. Vos ipsos etiam
 quoti-

quotidiana docet experientia, quantum affligamini, si plus quam alij minorum meritorum despiciamini. Fingite animo aliquem consanguineorum vestrorum mori, omnesque facultates suas Ecclesie ex testamento consignare; agrè fertis hoc vos emolumento privari; attamen æquo toleratis animo, quia testator facultates suas animæ suæ prodesse voluit. At si neque Ecclesie, neque vobis eas relinquat, sed extraneum hæredem instituat, imò etiam inimicum vestrum; id enim verò nullo modo ferendum putatis; sed minitamini hæredi, ac duplicatâ inimicitia licem intenditis; nimis enim durum vobis videtur, comparari cum homine extraneo, inimico, indigno, immerente, imò malè merito, nec ullâ meritorum vestrorum ratione habitâ illi postponi. O igitur abyssum malitiæ Incredibilem, quæ sinu suo comprehendit quodcunque peccatum! non enim per illud contemnitur Deus, sed etiam rebus vilissimis, & bonis nihili comparatus posthabetur.

VII. *Obstupefcite Cæli super hoc, & ortæ ejus desolamini vehementer*, inquit Dominus. Quasi diceret, obstupefcite ô Cæli, omnesque Cælorum incolæ! recedite ab illis portis, quasi personæ lugentes & extremè desolatæ. Et quæ est hæc tam insolita cum Beatissimis loquendi forma, ita ut, cum non possit vera aliqua melancholia corda illorum penetrare, saltem apparentem admittant, pullis, ut ita dicam, induantur vestibus, ipsoque nuptiarum suarum tempore quantum

possibile est, se abscondant? desolamini vehementer (pergit Deus loqui) *Duo enim mala fecit populus meus*: primum est, quòd omnis boni fontem dereliquerit, *me dereliquerunt fontem aquæ vivæ*. Secundum est, quòd propter cisternas, in quibus nec aquæ gutta inventiri poterat, illum dereliquerit: *& foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas*. In hoc consistit Deum esse summum bonum, ut omnibus mereatur præferri bonis, quæ non sunt Deus. *Hic est Deus noster, & non estimabitur alius adversus eum*; Summa enim Dei perfectio in hoc fundatur; in tali scilicet præ eminentia & Divinæ essentiae plenitudine infinitâ, quâ omni bono creato, non solum actuali, sed etiam possibili anteferri meretur. *Non estimabitur alius adversus eum*. Et in hoc altissimum consistit obsequium, quod omnes Justi reddunt Deo. *Omnia ossa mea dicent*: *Domine, quis similis tibi?* Per ossa, inquit Sanctus Augustinus, intelliguntur Boni, qui firmitatem de Creatore solo habent æstimationem, aded ut si millenos possent lucrari Mundos, ne minimum quidpiam ab eâ moverentur, tam bene nõrunt, quòd omnem superet comparationem. *Domine quis similis tibi?* Ad differentiam carnis, id est hominum carnalium, qui non solum ista non possent firmitate, sed ob quodvis leve motivum Inducuntur, pluri æstimare creaturam, quàm Deum. Quare satis explicari non potest injuriæ hujus enormitas, quâ peccator Divinam Majestatem

QUÆ DEO PER PECCATUM MORTALE INFERTUR. §

statem efficit. Sola Dei, qui est omnia, cum creaturâ comparatio, quæ nihil est, talis est injuria, ut Deus per Prophetam gravissimè de eâ queratur: *Cui assimilasti me & adequasti? dicit Sanctus.* Qui igitur erit, si non solùm Creatura Deo compareretur, sed etiam haud dissimulante præferatur? Hoc est, quantum est ex parte peccatoris, divinam suam Deo auferre naturam, quæ in hoc consistit, ut sit bonum incommutabile, idèoque dignum, ut infinities omnibus alijs bonis præferatur.

VIII. Quod si unquam stultè credidistis, hanc feminam, ob quam peccastis, majori dignam esse amore, quàm ipsummet Deum, an non vestra in mente Deum de throno suo deturbastis? quod ergo veritatem aliquam affirmando vel negando facit intellectus, idem voluntas volendo, & non volendo facit. Quare si voluntate Deo creaturam præferatis, ipsi auferatis hoc modo, quod auferri potest, hoc est, essentiam divinam. Ita ut jam videatis, quid in veritate sit peccare; peccare est cognoscere creaturam in essentia sua esse quid vilissimum, in duratione quid brevissimum, in voluptate quam præbet, quid turpissimum, & tamen dicere in corde suo: Nihil refert: parva illa, brevis & vilis hujus creaturæ voluptas, pluris æstimanda est quàm Deus, ipsiusque gratia. Quare potius paucis diebus hanc volo videre puellam, quàm Deum in æternum aspicere. Potius volo istius gaudere præsentia, etiam si infinito tormento mihi con-

stare debeat; quàm Divinâ frui possessione; etiam si non alio labore, quàm passionis meæ edomatione illam obtinere possem. Hoc est in veritate, quod sit; quotiescunque peccatum mortale committitur: Novus constituitur Deus contra rigorosam illam prohibitionem: *Non erit in te Deus recens*, præcipit atque, ut ita dicam, Deo e cordis arâ, in ejus locum vile ponitur Idololum, quale est, hæc fæmina, hoc argentum, ista nominis æstimatio, aliudque quodcunque simile bonum terrenum; quod à nobis plurius quàm divina voluntas æstimatur, & tanquam ultimus noster finis constituitur; in cujus gratiam & honorem non agnum aliquem, aut bovem, sed propriam animam sacrificamus, idèoque æternis ignibus cruciandam. *Unusquisque quod cupit & veneratur*, inquit Sanctus Hieronymus, *hoc illi Deus est.*

IX. Creditisne vos posse plene intelligere, quàm gravis sit talis injuria? Non est possibile, Charissimi mei, non est possibile, Deus solus hanc abyssum cognoscere potest. Adeoque justissimus titulus, qui peccato dari possit, est ille, quo à Propheta insignitum est, quando illud occultum vocavit, *Ab occultis meis munda me.* Hoc enim omni peccato essentialiter proprium est, non solùm esse incognitum, sed etiam à nullo alio intellectu esse cognoscibile, quàm ab intellectu divino. Deus solus quemadmodum supremæ suæ essentiz perfectionem comprehendit, ita perfectissimè intelligit, quantum sit malum,

6
 illi vilissimam aliquam præferre creaturam. Quare vos non tantum millesimam mali hujus, quod peccando committitis, partem non cognoscitis, sed neque omnes Cherubini & Seraphini simul illud capere poterunt. Imò quod amplius est, ne quidem Sanctissima DEI Mater, quæ tamen Divinâ sapientiâ tam plena est, ut quæ meruit illam totam sinu suo recipere, illud cognitione assequitur. Atque hoc est verissimum. Hæc cognitio soli reservatur DEO. Potest igitur aliquo modo dici, tam grande malum esse peccatum, quam grande bonum est Deus; quia sicut
 3. Th 3. p.
 9. 1. ar.
 2. ad 2.
 Deus est bonum infinitum, ineffabile, incomprehensibile, ita peccatum est malum incomprehensibile, ineffabile, suo modo infinitum. *Peccatum habet quandam infinitatem ex infinitate Divina Majestatis*; inquit S. Thomas.

II.

X. Verum quod adhuc pejus est, hæc injuria non tantum Deo inferitur, sed ante ipsiusmet oculos & in divino ejus conspectu committitur; ita ut non solum qualitas offensæ, sed etiam offendendi modus summopere altissimæ Majestatis despectum augeat. Quæ differentia est inter furem & latronem? Profecto maxima est; licet enim uterque iisdem rebus suis hominem spoliaret; nihilominus non eandem illi adfert injuriam. Fur clam domum intrat, atque adeo quendam respectum & timorem erga personam nostram ostendit. Sed latro in aperto campo, publicè, violenter & pleno die nos spoliat, rapinam quæ manifestam suam vio-

lentiâ in notabiles conjicit angustias. Si ergo peccator, fur ille nocturnus, posset se coram oculis Dei abscondere; illique clam honorem suum furari, quem deprædatur, quis dubitat injuriam Deo hac iniquitate illatam multum diminui? Sed hoc sperari non potest. Oculi Dei plus vident ipsius Solis oculis, ut nuper vobis dixi, *Oculi Domini lucidiores sunt super solem*. Sed quare plus vident? quia licet Sol sit luminosus, non ideo aspectu suo corpora opaca, quemadmodum Deus, penetrare potest, & in sui opprobrium in unâ Mundi parte noctem necesse est regnare permittat, dum ille in altera claro die dominatur. Et hoc ipsum est, de quo tantopere dolebat Rex David, considerans se non solum peccando, contempsisse Deum, *Tibi soli peccavi*, sed etiam illum in præsentia tuâ despexisse, & *malum coram te feci*; & hoc ipsum nihilominus tam parum iniquorum commover animos.

XI. Præterea animadvertendum est, Peccatores à Deo non solum ut reite, sed etiam velut à Judice observari. Licet etiam post peccatum Deus nos nollet punire, an non hoc solum timorem nobis incurere deberet, scire nos peccantes ab illo videri? Sanctus Gregorius Nazianzenus refert, propterquam quandam mulierem, cum domum aliquam ingressa esset, quantum corpore fictura, aspectu Polæmonis Pudici Philosophi effugie, quasi qui eam severo, & serio vultu intueretur, quam primum attonitam abivisse, nec scelus autam fuisse perpetrare. Quod
 in Car.
 min.
 fi

si igitur Deus aliud non faceret, quam nos intueri, annon incomprehensibilis Majestatis illius præsentia sufficiens esse deberet, ut nos à peccato deterret? Quantumcunque libido à tentatione jam accensa fuerit, non credo aliquem fore tam impudentem, ut in pleno populo, locoque publico eidem satisfacere audeat, quamvis ob id nulla subeunda foret pœna. Quomodo ergo in præsentia DEI audet suæ satisfacere libidini? an non plùs est, in DEI conspectu peccare, quam in totius mundi facie? necesse foret igitur, ut peccator, antequam horribile hoc monstrum in animâ conceptum in lucem edat, locum aliquem subterraneum & solitariam quærat, quem DEI oculus penetrare non valeat. Quanta animalis vestra erit confusio, comparere coram Deo, reprehendique, talia in oculis illius aulos esse facinora, quæ ob solum pudorem ante oculos meos nunquam commisissetis? *Tunc audeas illo præsentente, quod me præsentente non audeas?* Antigonus Rex audiens quosdam milites contra se murmurare, aperto non nihil tentorio, in quo erat, caput protulit, magnaque eam animi tranquillitate illis dixit: recedite parum, ne Rex vos audiat. Sic peccatores admonendi essent temeritatis suæ, qui blasphemant, cum Deus illos audit; qui turpissimas committunt abominaciones, dum à Deo videntur. Recedite parumper, respicite saltem Deum vestrum, locum quærite, in quo vos non conspiciat: quod si hoc fieri non possit; quomodo ergo peccare audebitis,

nec solum illi honorem auferre, quasi indormierit, velut fures, sed etiam apertè latronum instar? Totum hoc perpendendum esset, licet tantum pravitatis nostræ testis esset Deus. Quanta igitur major illius habenda esset ratio, cum insuper peccati condemnati Judex sit implacabilis, & à quo non datur appellatio?

XII. Novit Ars pingere militem, arcum adductum manu tenentem, talè habitu corporis, ut à quacunque parte illum aspiciatis, vos ferite videatur. Talis omninò est ille, quo in veritate peccatorum malitiam Deus intuetur; eodem semper ferite militantis habitu illam aspicit. Nihilominus Peccatores minùs timent Deum, quàm similem inanem picturam; hinc est quòd alacriter peccata committant, nec de commissis multùm angantur. Plures bestie ipsi in hoc multò sunt prudentiores. Leo timens Venatorum persecutionem, vestigia sua in arenâ relicta delet: Ursus specum suam retrogradis intrat unguibus, quasi egressus & non ingressus esset. Ipsi etiam lepores varijs nunc huc, nunc illuc libris saltibus insequentes se student deludere. Solus peccator omni bestia stolidior non solum vestigia pessima culpis suis impressa non destruit, ob timorem, ne illis à Deo deprehensis pœnæ subjiciatur; sed insuper superbè illa ostentat, deprædicat, jactat, de iis que intolerabili audaciâ gloriatur. Quidam Gentiles, ut refert Sanctus Cyrillus, solem adorabant; quia nocte jam ingruente credebant se liberè peccare posse; cum à Deo suo non vide-

Cyrril.
Hierof.
Catech.
4.

DISCURSUS PRIMUS, DE INJURIA.

viderentur. Alij solem quidem ponebant Deum, ut occidente sole noctis tempore sine Deo essent. Si Christiani similem adorarent Deum, causam caperem, ob quam intra noctis tenebras tam dissolutè viverent; sed quia Deum colunt, qui totus oculus est, coram quo ipsæ tenebræ lux sunt, causam temeritatis illorum non intelligo.

XIII. Et hoc optarem singulariter ab illis observari, qui ex verecundia nescio, an naturali dicam, aut diabolicâ, peccata graviora Confessario non audent manifestare. Timetisne, ne homo aliquis id de vobis cognoscat, quod jam novit ipse Deus? Cùm peccatum vestrum jam Deo constet, quomodo illud absconditum putare potestis? Surius in vita Sanctæ Ludgardis recenset, Adolescentem quendam nescio quàm brutale in occulto commisisse peccatum, cujus eum tantopere puduit, ut confiteri ausus non fuerit. Quodam igitur die miser obvium habuit virum peregrinum, qui illius advertens tristitiam, substitit, et que dixit, ut ad obtinendam peccati veniam, quò potissimum affligeretur, ex charitate sibi caput lavaret; consentit Adolescens, insolito proisus opere suæ pretio. Cùm enim ad hoc charitatis officium adimplendum accinctus staret, longiores peregrini elevans capillos lucidissimum in vertice oculum reperit, exclamâque: O miraculum! quis unquam hominem vidit, in cujus capitis summitate fuerit inventus oculus? Ita est, respondit peregrinus: & hic oculus nunquam visus, est ille ipse, qui te pec-

cantem aspexit: quo dicto disparuit, suumque benefactorem totum compunctum, & ad crimen absconditum saluari Confessione expandum commotum reliquit.

XIV. Sed revertamur jam ad nos, Quis negare potest peccatoris temeritatem absque mensurâ crescere, qui non solum Deum injuriâ afficit, sed hoc audet in ipsius præsentia, qui se omnis iniquitatis & rethem, & Judicem esse declarat: *Ego sum Index* ^{11rem} ^{29, 3a} *testis dicit Dominus.* Quis enim unquam legem in præsentia, auctoris ausus est infringere? Quis unquam in Monarchæ sui conspectu conjugationem ordiri attentavit: *Excusatione caret, qui facinus ipso iudice teste committit:* inquit Petrus Chrysologus. Profectò si divina Majestas se posset infinitarum suarum prærogativarum aliquâ privare, ausum quali dicere, illam se immensitate sua spoliaturam, ne tantis injurijs, quæ sibi à peccatoribus continuo ignorantur, præsens adesse cogeretur. Quare in pluribus Scripturæ locis, accerbè queritur de hac injuriæ gravitate, quam patitur ab ijs, quicunque in divino conspectu suo peccant; & de hac ipsâ circumstantiâ veri pœnitentes vehementer compunguntur; in quorum personâ, ut supra dixi, inconsolabiliter lamentabatur Propheta David, hancque Injuriam Deo illatam deplorabat, quando ingemuit: *Et maturo coram te feci.* Verùm ut paucis dicam, Peccatores nesciunt quid faciunt, Ideoque tanquam cæci lucem illam non aspiciunt, quæ cùm immensa sit, in quovis loco illis præsens est.

III.

XV. Utinam saltem ob magnam aliquam utilitatem capiendam tantâ peccator Deum afficeret injuria, tam, in qualitate, quàm in modo; qualitate, Deum non tantùm absoluto, sed comparativo, ut vidimus, despectu contemnendo; & in modo, in præsentâ illius peccando. Sed hoc est, quod extremam peccati complet mahtiam, etiam ob finem & rem nauci illud committenti. Deus tanto honore dignus est, ut propter maximum, qualecunque illud sit, Mandi bonum à nobis viâpendi non debeat, ita ut si per impossibile levi peccato parem illi, quâ gaudet Deus, felicitatem assequi possetis, liberè illi renunciandum esset, ne tam magnum Dominum offenderetis: minima enim Creatoris gloria pluris æstimanda est, quàm immensa omnium creaturarum felicitas. Diabolus ore serpentis Adamo & Evæ; divinitatem promittit, si pomo prohibito vescerentur. *Et eritis sicut Dii scientes bonum & malum.* Sed fingite animo, Dæmonem verum ipsis promississe; Dico vobis, si non fuisset stulti, non debuisset consensum præbere, ut DEI mandatum transgredierentur, ob tam grande emolum entum, quo Deo similes fierent; hoc est, ut absque illo beati forent, sibi que ipsis in omnibus bonis sufficientes; minus enim Dei malû rectæ justitiæ lanci impostum, omnibus infinitis nostris bonis longè præponderat. Et jam quidem, videre, quomodo in simili casu Sanctissima Virgo processerit. Adest Archangelus Sanctus Gabriel felicissima illa ap-
R. P. Segneri Christ. Instr. Tom, II,

portans nova, eam à DEO in Matrem electam esse, & consequenter totius Mundi Imperatricem, omniumq; purarum creaturarum Principem. Dignitas Matris DEI inquit sanctus Thomas, est tam excelsa, ut Deus ipse majorem non possit condere dignitatem. Sicut enim nihil majus potest esse DEO, sic inter creaturas non potest esse major eminentia, quàm esse Matrem DEI, haberéque à se illum dependentem, qui à nullo alio dependet. Nihilominus quia magnus ille divinæ Maternitatis titulus sub terminis adumbrationis alicujus Sanctissimæ Virgini oblatu s fuit, ita ut ab Angelo Matrem dici, perpetuæ virginitati, quam Deo promiserat, præjudicare posset, lævis hæc suspicio, aut ut melius dicam, sola culpæ alicujus umbra tanto eam implevit horrore: *Turbata est in sermone ejus*, illique persuasit hunc divinæ Maternitatis titulum absque maturâ consultatione non acceptare. *Cogitabat qualis esset ista salutatio*, nec antequam plenam istius rei haberet informationem; quam hisce omnino clarissimis verbis petiit: *quomodo fiet istud?* O miserabilissimam ergo hominum cœcitatem! qui non horrent Deum ob rem nihili offendere, cum ne quidem propter thesaurum infinitum ejus gratia amittenda esset. Si Puellæ alicui dignitas Matris Dei offerretur tantùm ut imodesto cuidam aspectui consentiret, non deberet illam acceptare: sed ipsa meretricis acceptat infamiam, non imodesto alicui aspectui, sed cuivis impuræ turpitudini assensum præbendo! Si Adolescenti

offerretur, fore eum tam divitem, tam honoratum, tamque beatum, quantum est ipse Deus, si tantum verbo minus pudico delectaretur, optionem hanc renuere deberet; & tamen non renuit esse Diabolus, solum ut turpi suæ libidini satisfacere possit.

XVI. Quis ergo comprehendere potest, quousque peccatoris crescat injuria, siquidem Deum infinita dignum æstimatione, tam parvi facit? Si injuria est personæ dignæ indigna tractatio, quæ major illâ potest esse injuria, quæ irrogatur Deo Creatori nostro, cum immentæ ejus & incomprehensibilis Majestas tam indignis tractatur modis, quasi rotius Mundi res esset vilissima? Audite quomodo per Prophetam lamentetur. *Violabant me propter pugillum hordei & fragmen panis.* Propter unum hordei pugnum, propter frustum panis audent peccatores horribile committere Deicidium, quod peccando perpetrant, non est panis integer, sed frustum panis, hoc est; est bonum aliquod in essentia sua miserimum, & quoad durationem brevissimum, propter quod Deus offenditur: Non est modius frumenti; est tantum pugnus hordei, hoc est, est delectatio non tantum misera, & brevis, sed etiam bestialis, eodem modo, quo hordeum est propriè cibus pro bestiis destinatus, potius quam pro hominibus. Et nihilominus ob vilitatem adeo indignam Deus spernitur. Notate hoc verbum *Violabant*, quod multorum frequentatorum actuum continuationem significat, ad hanc etiam extremitatem deve-

Ezech.
13. 19.

niant homines, ut non semel aut iterum, vehementissimæ alicujus passionis assaultu, divina infringant mandata, sed usu jam assueti contemnant, atque ut ita dicam, peccando vivant. *Comedunt panem impietatis, & vinum iniquitatis bibunt.* Jam Deum offendere tam est commune, quam est comedere & bibere. Imò in necessitatem degeneravit. Non amplius necesse est, ut ad illud inducendum, Dæmon nobis promittat, sicut Christo in deserto omnia Regna promittit, & gloriam eorum; satis est nobis, si ignominiosam aliquam proponat spartem. Non alios hujus rei requiro testes, quam vos ipsos. Si mulier aliqua sit malæ vitæ, vos publicè illam objuratis, ejusque impudentiâ commoti exclamatis, esse carnem morticinam, prostibulum, nulliusque valoris feminam: quando igitur cum illâ, aut aliâ illius farinae, Deum offendistis, Deum permutastis pro personâ nullius valoris, pro ignominioso scorto. Si homo unum tantum cognitionis haberet radium, quo vivaciter unam solam infinitarum perfectionum, quæ sunt in DEO, conciperet. quomodo quæso, postquam illum offendit, amplius posset vivere?

XVII. Beata Catharina Genuensis mirabiliter à Deo illustrata ad peccati horribilitatem cognoscendam, solebat dicere, si sibi permissum esset ea aliis monstrare, quæ sibi ostensa sunt, nullum se scire supplicium, quod non subire veller, ut ignorantibus Mundo significaret, quanta sit cujusvis peccati monstruositas propter oppositionem, quæ

1. 1. 1. 1.
48.

Mal. 7.
18.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

1. Nam
4. 8.

quæ est illi cum divinis voluntate. Quare optimè infertur, vos Deum non cognoscere, dum peccatis. *Qui non diligit, non novit Deum*, inquit S. Joannes. Qui DEUM non æstimat pluris quàm omnia bona, qui illum, non dicam cuius exiguæ delectationi, sed omnibus possibilibus præfert bonis, qui propter quamcunque magni momentem Deum non horret contemnere, illum non cognoscit. Astrologi optinantur, tunc monstrum concipi, quando generatio illius à nullo caelestium siderum aspicitur. Si qui ita sentiunt, forrè hallucinantur, profectò non errat, qui affirmat, peccati monstrum cogitatione non concipi, nec opere in lucem produci, nisi absente omni veræ cognitionis lumine. Cæterùm ad clarum lumen quivis dicturus est, quod Josephus à Domina tentatus respondit: *quomodo possum hoc malum facere?* non tantùm non volo tentationi consentire, sed ne quidem possum: tam vivam habeo magni hujus mali cognitionem, quòd committerem, si vellem. *Quomodo possum hoc malum facere, & peccare in DEUM meum?*

XVIII. Quare, Charissimi, altissimam hanc veritatem profundissimè cordibus vestris imprimite; quòd, quando Dei mandatum violatur, Deo infinito inferatur injuria, & quidem in divinæ præsentia illius oculis, atque ob rem tam vilem, quæ ne quidem coram illo nominari meretur. *Mal. 78. Memor esto hujus, dicit Propheta, inimicus improperavit Domino. Tu qui tam liberè peccas, qui contra DEUM*

insurgis, attende & considera, quòd facinoribus tuis Altissimum invadas: *memor esto hujus*. Et in veritate paucos est videre, qui talem in mente sua conservent memoriam. Imò qui abstinere à peccatis, communiter non abstinere ideo, ne offendant Deum, sed propter alia motiva, quæ in comparatione istius nullius sunt momenti. Non sumam vindictam, inquit ille, quia familiam meam ad incitas redigerem; non consentiam, dicit alia quædam, ne meo marito faciam injuriam; qui ira respondet, non quidem dicam, illum cæcum esse, dicam tamen, tam malè eum videre, ut inter granum arenæ & Mundum universum non distinguat: Justissimum est detrimentum familiæ considerare, quod ex homicidio emergeret; decet omnino honorem mariti præ oculis habere, qui adulterio contaminaretur: quis de hoc dubitat? sed hoc non est, quo Christianus quilibet à peccato deterretur deberet. Hæc consideratio cordi sit necesse est: Si pecco, DEUM offendo, infinitam majestatem injuriâ afficio; Omnipotentis DEI sceptrum pedibus conculco. *Memor esto hujus*, Hoc est illud, quod semper memoriæ infixum esse debet.

XIX. Quanta est igitur illorum stultitia, qui, ut conscientia suæ stimulo tranquillè, adeòque profundius in turpitudinis suæ cæno obdormiscant, audent dicere. *Eccui quid mali facio? nemini quidquam furor, neminem spolio, non occido, neminem injuriâ afficio. An ignoras, cui malè facis? Deo malefacis, quem majori afficis*

ficis Injuriâ, quàm illi ab aliqua creatura affertur possit, quæ est. DEO nolle obedientiam præstare. Et hoc vobis parum videtur? Peccatum non est malum grande ideo, quia injuriam contra proximum continet, furando, spoliando, occidendo, aliâque similia facinora perpetrando; sed est malum infinitum, ideo quia injuriam contra

de Gen. ad lit. l. 8. c. 13. DEUM comprehendit. Propterea dicit S. Augustinus, cum Deus ad exercendam supremam suam Jurisdictionem primo homini deberet aliquod præceptum imponere, tam leve ipsi mandatum dedit, quod erat, ne poma illo vesceretur sibi ostenso. Quare non potius res difficiles illi præcepit, longas preces, longas peregrinationes, longasque abstinencias? an fortè tales non erant proportionatæ ad fidelis sibi subditi obedientiam explorandam? non, inquit sanctus Doctor, quia solum hoc Deus intendit, ut omnes homines bene intelligerent, quantum malum sit, DEO non obedire. Si Deus homini res magnas præcepisset, videri poterat totum transgressionis malum ab ipsarum rerum commendatarum pondere dependisse; verùm cum rem tam levem præcepisset, clarè patuit, omne malum culpæ ab inobedientia legi Dei resistente profectum esse.

26. 5. 12. *Que nolui elegistis*, inquit Deus. An parvum malum vobis videtur illa velle, quæ Deus non vult? Hoc est Diadema supremæ Majestatis è capite ipsius auferre, ut vestro imponatis. Tantum contra Principes hujus Mundi non requiritur, ut quis læsæ Majestatis crimen incurrat. Satis est, ut

subditus dicat: Non volo; faciam sicut mihi lubet, ego sum Dominus meus. Et parum mali erit, tantumdem dicere DEO? quid mali fecerat Adamus? nihil furatus fuerat, neminem spoliaverat, neminem interfecerat, solum de poma sibi interdicto comederat. Attamen, quia comedendo non obediit DEO, satis fuit hoc unicum poma, ut eo non solum se ipsum, sed omnes homines post se nascituros, infinitæ traderet ruinæ. Hic aliud non datur remedium, Deus pondus vult esse justum. *Pondus æquum voluntas ejus.* Et talis est voluntas DEI, inquit Hugo. *Voluntas DEI est, ut nihil sit, sed ipse omnibus præferatur.*

XX. Quamobrem Memor est hujus. Hoc semper recenti tenendum est memoriâ; nec non illud, horrendum planè, quod consequens est peccando Deum velut inimicum tractari; ipse injuriâ afficitur: *Inimicus improperavit Domino.* Illi sit injuria, inquit S. Thomas, dum uno aliquo, ex quatuor his modis despicitur; aut directè in seipso, aut indirectè in suis Sacramentis, aut in sua imagine; qui est Proximus noster, aut in aliquo præceptorum suorum. Unde sicut impossibile est basiliscum absque veneno reperire, ita impossibile est dari aliquod peccatum absque contemptu DEI. Quare ex ore vestro non ampliùs audiatur stolidissima quorundam excusatio: *non pecco, ut DEUM spernam sed solum, ut voluptatem capiam.* An non auditis, à Sacris Doctoribus, duo contemptus genera distinguì, unum expressum, & directum, alte-

alectum indirectum, & interpretati-
vum? quod si ergo pro sine vestro non
haberetis injuriam Dei, sed delectatio-
nem aut lucrum, tunc non directè il-
lum contemnitis, quod verum est, sed
indirectè. Pluris enim voluptatem,
aut lucrum prohibitum, quàm ipsum
æstimatis. Si aliquis filiorum vestro-
rum mulierem infamem duceret, non
propter infamiae motivum, sed solùm
ut suæ satisfaceret voluptati, an non
etiam hoc modo vos despici putaretis?
verum est à filio vestro intentione sua
vos non despici; ipso tamen facto de-
spiceremini; nec quicquam valeret
istà excusatio; istam feminam duco,
non ut contristem patrem meum, sed
uxor mea erit, quia mihi placet. Cha-
rissimi, nolite à Diabolo decipi, qui in-
stat proditoris oculos vobis regit, ne
præcipitium advertentes, talparum
more incidatis. Quo plura de hac
dicemus materiâ, nihil tamen afferem-
us in comparatione illorum, quæ in
veritate de qualiscunque peccati ma-
litiâ dicenda restant.

XXI. Hoc igitur solùm adhuc di-
cam, & non ampliùs. Si Diabolo
tantæ essent vires, ut ex Cælo omnes
Sanctos & Sanctas, omnes Angelo-
rum choros ipsam etiam sanctissimam
Dei Matrem, unâ cum illis, in infernũ
præcipitare posset; an non grande id
vobis videretur malum, maximâque
injuria, quæ creaturis tam perfectis,
tam eximis, omnisque honore dignis
itrogaretur? at tamen quotiescunque
vos peccatum committitis, malum in-
comparabiliter majus perpetratis, si
Dei ratio habeatur; quàm effectotius

curiæ cælestis ruina, si consideretur
ut malum creaturarum. Si Dæmon
aliquis absque Dei offensa omnem il-
lam stragem ederet, talis strages etiam
minimæ Dei offensæ comparata, infi-
nitius minor foret, quàm aliquot for-
nicarum myriades delere, si cum cal-
ce, qui eodem pede Papæ impingitur,
compareretur. Audebitisne adhuc im-
posterum, auditis his omnibus, abs-
que ullâ consideratione & respectu
peccare, & peccato jam commisso jo-
cando dicere: quid ergo mali est? si
in hac cæcitate persistere statueritis,
aliud vobis denunciare non possum,
quàm quòd aliquando tandem oculos
vestros, nunc clausos, vel nolentes a-
pecturi sitis. *Nonne cognoscent omnes,*
qui operantur iniquitatem, qui devorant
plebem meam sicut escam panis? Puta-
tisne semper hanc ignorantie noctem
duraturam? Erit, erit aliquando
dies, & vos, qui iniquitatem tanquam
sapidum panem jam devoratis, malum
illud tunc cognoscetis, quod jam non
agnoscetis, quando rapti ad Tribunal
DEI, tam grandem illam aspicientes
majestatem, immensam illam potentiam,
Deum adedò infinitum, adora-
tum, honoratum, summâque reveren-
tia à Paradisi principibus cultum, hor-
rore exterriti deficietis, pudebitque
tam temerarios fuisse, ut neque boni-
tatis ipsius, nec justitiæ, nec immen-
sitatis ullam rationem haberetis, sed
ante oculos ipsius veriti non sitis ea
committere facinora, quæ tam severe
ab illo fuerant prohibita.

XXII. Tunc erit tempus in vobis
adimplendi minas peccatoribus à

Psal. 20.
13.

Psalmista his verbis predictas. *Pones eos dorsum.* Non enim solum vobis terga vertet, sed quasi tergum suum vos faciet, ita ut impossibile ipsi sit amplius benevolis vos oculis aspicere. Qui post tergum aliquas literas abijcit, ita adversus non potest verè eas amplius intueri; sed aspicere potest, si de novo ad easdem vultum convertat. Verùm qui literas dorso inscriptas gerit (quemadmodum olim quædam portabant mancipia) quomodo respiciet, ut eas legat? DEO igitur, ut significaret à se nunquam in totâ æternitate bono oculo peccatores aspiciendos, non satis est dicere illos post terga sua relinquendos, sed quotquot sunt à se pro tergo habendos esse. *Pones eos dorsum.* Hoc si fiat, quàm bene pœnæ culpæ erit proportionata? Peccatores terga verterunt Deo; *averterunt scapulam recedentem.* Deus quoque sua illis terga vertet. Deum quasi rem nihili spreverunt; ipse illorum non recordabitur; quasi de facto nihil essent, & à naturâ eliminati. Illi has ipsi in conspectu suo intulerunt inju-

rias, ipse illos à facie suâ projectos; æterna morte afficiet. *Pœnas dabunt in interitu æternas à facie Domini.* Hic solum comparatio claudicat, quòd DEUM peccatores aspernati sint brevi tempore, vix momento peccati commissione delectati; ipsi verò in æternum à Deo contemnendi sine, & absque intermissione puniendi. Verùm hoc ipsum justitiæ est convenientissimum. Tam grande malum est unico tantum momento offendere DEUM, ut ipsa æternitas non sit satis longa ad tantam injuriam castigandam, si pœna sit absque cessatione futura. Quamobrem Charissimi, discite nunc, quid sit DEUM offendere, ut singulari attentione quòdvis caventes peccatum, non cogamini in Inferno incomprehensibilem tam venerandi Monarchæ Majestatem ad summam calamitatem vestram agnoscere; sed potiùs eandem ad summam felicitatem vestram cognoscatis in Cælo, primo ejusdem intuitu beati.

Zach. 7.
11.

DISCURSUS II.

Ex summa Divini in nos Domini excellentia inferretur Peccati mortalis gravitas.

Pf. 118.
131.

Iure merito potuit olim David peccato imponere nomen omnis injustitiæ: *non dominetur mei omnis injustitia.*

Hæc enim verissimè est magis propria

hujus monstri definitio. Injuria quæ inferretur hominibus, quasi quæ Jus ali-quod particulare lædit, est etiam inju-
stitia particularis; sed injuria, quæ Deo
irrogatur, quasi quæ omne Jus possi-
bile invadit, non potest æquiori titu-
lo, quàm injustitiæ ad eò generalis de-
signari.